

Sygn. akt IV KK 269/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Błaszczyk

SSN Marek Motuk

Protokolant Małgorzata Gierczak

w sprawie **P. R.**

skazanego z art. 178a § 1 kk

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 16 września 2020 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w C.

z dnia 20 sierpnia 2019 r., sygn. akt VII Ka (...)

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w C.

z dnia 14 marca 2019 r., sygn. akt XI K (...)

**uchyła zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o
środku karnym (pkt 1 zaskarżonego wyroku) i w tym zakresie
sprawę P. R. przekazuje Sądowi Okręgowemu w C. do
ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

P. R. został oskarżony o to, że:

w dniu 9 czerwca 2018 r. w miejscowości S. , gm. M. powiat (...), województwo (...),

kierował w ruchu lądowym samochodem osobowym marki Opel Yectra o nr rej. (...), będąc w stanie nietrzeźwości, mając 1,12 mg/1 - pierwsze badanie, 1,12 mg/1 - drugie badanie, 2,25 promila - trzecie badanie i 2,26 promila - czwarte badanie, 2,05 promila - piąte badanie i 1,88 promila - szóste badanie na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu, a zgodnie z opinią - nie mniej niż 3,22% promila, tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w C. wyrokiem z dnia 14 marca 2019 r., sygn. akt XI K (...):

1. uznał P. R. za winnego tego, że w dniu 9 czerwca 2018 r. w miejscowości S., gm. M., województwo (...), kierował w ruchu lądowym samochodem osobowym marki Opel Yectra o nr rej. (...), będąc w stanie nietrzeźwości prowadzącym do stężenia: 1,12 mg/1 - pierwsze badanie, 1,12 mg/1 - drugie badanie, 2,25 promila - trzecie badanie i 2,26 promila - czwarte badanie, 2,05 promila - piąte badanie i 1,88 promila - szóste badanie na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu tj. występkę z art. 178a §1 k.k. i za to na mocy art. 178a §1 k.k. skazał go na karę jednego roku ograniczenia wolności polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze po trzydzieści godzin miesięcznie;
2. na mocy art. 42 § 2 k.k. i 43 §1 k.k. orzekł wobec niego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres czterech lat;
3. na mocy art. 63 § 4 k.k. na poczet orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów zaliczył mu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 9 czerwca 2018 r. do dnia 14 marca 2019 r.;
4. na mocy art. 43a § 2 k.k. orzekł wobec niego świadczenie pieniężne w kwocie pięciu tysięcy złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;
5. na mocy art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił P. R. od ponoszenia kosztów procesu, obciążając nimi Skarb Państwa.

Obrońca P. R. zaskarżył powyższy wyrok w całości, podnosząc:

1. obrazę przepisów postępowania karnego, mającą istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia, tj.:
  1. art. 7 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 in fine k.p.k. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, wyrażającej się w sprzecznej z zasadami

doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania, wybiórczej, bezkrytycznej i jednoznacznie ukierunkowanej na poniesienie odpowiedzialności karnej przez oskarżonego, analizy materiału dowodowego, w szczególności stanowiska oskarżonego przedstawionego w toku postępowania przygotowawczego;

2. art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez rozstrzygnięcie nie ających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, które to powinny być rozstrzygnięte na jego korzyść;
3. art. 6 k.p.k., poprzez brak możliwości przeprowadzenia przez oskarżonego obrony, z uwagi na jego niestawiennictwo na terminie sprawy, które nastąpiło bez jego winy i tym samym zaniechanie wysłuchania oskarżonego przed wydaniem wyroku, że oskarżony nie miał możliwości przedstawienia argumentów świadczących o jego niewinności, co stanowi naruszenie prawa do obrony oraz bezwzględną przyczynę odwoławczą, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k., a w konsekwencji:
4. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, a polegający na przyjęciu, że P. R. dopuścił się popełnienia czynu zabronionego, podczas gdy prawidłowa analiza materiału dowodowego nie prowadzi do wniosku, iż dopuścił się on popełnienia przestępstwa.

Podnosząc te zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie P. R. od zarzucanego mu czynu zabronionego, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji.

Sąd Okręgowy w C. , po rozpoznaniu tej apelacji, wyrokiem z dnia 20 sierpnia 2019 r., sygn. akt VII Ka (...) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że obniżył wymiar orzeczonego wobec P. R. w pkt 2 środka karnego, w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, do dwóch lat (pkt 1 wyroku), a w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy (pkt 2 wyroku) i zwolnił P. R. od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa (pkt 3 wyroku).

Od wyroku Sądu Okręgowego w C. z dnia 20 sierpnia 2019 r., sygn. akt VII Ka

(...) zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w C. z dnia 14 marca 2019 r., sygn. akt XI K (...), **kasację złożył Prokurator Generalny. Zaskarżył powyższy wyrok w części zmieniającej wyrok Sądu I instancji, w zakresie orzeczenia o środku karnym w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, na niekorzyść skazanego P. R.** i zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 42 § 2 k.k., poprzez orzeczenie wobec P. R., skazanego za popełnienie przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres dwóch lat, podczas gdy zgodnie z przepisem art. 42 § 2 k.k., orzeczenie powyższego zakazu wobec sprawcy przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. nie może nastąpić na okres krótszy niż 3 lata.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego zasługuje na uwzględnienie.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, zwróconej zgodnie z treścią art. 447 § 1 k.p.k., przeciwko całości wyroku, Sąd Okręgowy w C. uznał, że podniesione zarzuty są niezasadne, jednakże dostrzegł okoliczności przemawiające - w jego ocenie - za koniecznością częściowej zmiany zaskarżonego wyroku. Stwierdzając zatem, że wymiar orzeczonego wobec P. R. środka karnego, w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, jest zbyt wysoki, wyrokiem z dnia 20 sierpnia 2019 roku, sygn. akt VII Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w C. z dnia 14 marca 2019 r., sygn. akt XI K (...), w ten sposób, że obniżył wymiar tego środka do dwóch lat, w pozostałej części utrzymując zaskarżony wyrok w mocy i zwalniając P. R. od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze (k. 92, k. 94-96).

Zmieniając w opisany wyżej sposób wyrok Sądu Rejonowego w C. z dnia 14 marca 2019 r., sygn. akt XI K (...), Sąd Okręgowy w C. dopuścił się rażącego, a przy tym mającego istotny wpływ na treść orzeczenia, naruszenia przepisu prawa karnego materialnego - art. 42 § 2 k.k.

Należy przypomnieć, że przepis art. 42 § 2 k.k., w brzmieniu nadanym mu ustawą z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy Kodeks karny i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015. poz. 541, z późn. zm.), a obowiązującym od dnia 18 maja 2015 r., wprowadził obowiązek orzekania zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów

lub pojazdów określonego rodzaju, na okres nie krótszy niż trzy lata, jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, jako osoba uczestnicząca w ruchu, był w stanie nietrzeźwości, pod wpływem środka odurzającego lub zbiegł z miejsca zdarzenia określonego w art. 173 k.k., art. 174 k.k. lub art. 177 k.k. W doktrynie wskazuje się, że zakaz orzekany obligatoryjnie może przybrać postać zakazu prowadzenia „wszelkich pojazdów” albo „pojazdów określonego rodzaju,” a także tylko zakazu prowadzenia „wszelkich pojazdów mechanicznych.” Zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów obejmuje tego rodzaju pojazdy ze wszystkich sfer ruchu, a w zakresie zakazu prowadzenia pojazdów określonego rodzaju, sąd może jego zakres zawęzić do jednego rodzaju pojazdów, jak też objąć nim kilka rodzajów pojazdów (por. R. Stefański (red.), Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2018, s.390).

Powyższe oznacza, że w stosunku do P. R., skazanego za popełnienie przestępstwa stypizowanego w art. 178a § 1 k.k., należało, w myśl art. 42 § 2 k.k., orzec środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów w wymiarze co najmniej trzech lat.

Sąd Rejonowy w C. orzekł wobec niego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres czterech lat, a więc w zgodzie z dyspozycją przepisu art. 42 § 2 k.k.

Natomiast Sąd Okręgowy w C., dokonując zmiany wyroku Sądu pierwszej instancji, i orzekając wobec P. R. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres dwóch lat, a więc w wymiarze niższym aniżeli pozwala na to jednoznaczna treść przepisu art. 42 § 2 k.k., tym samym w sposób rażący dopuścił się obrazy tego, wskazanego w zarzucie kasacji, przepisu prawa karnego materialnego, a uchybienie to niewątpliwie miało istotny wpływ na treść wydanego wyroku, gdyż w realiach sprawy skutkowało to orzeczeniem wobec P. R. owego środka karnego na okres krótszy niż pozwalała na to ustawa karna.

Należy przy tym zauważyć, że Sąd Okręgowy w C., jak wynika z pisemnego uzasadnienia wyroku z dnia 20 sierpnia 2019 r., sygn. akt VII Ka (...), dostrzegł swoje uchybienie, podnosząc, że nastąpiło ono wskutek „niebudzącej wątpliwości omyłki” (por. k. 96). Oczywiście owo uchybienie, dotyczące merytorycznego

elementu orzeczenia, nie mogło zostać potraktowane jako omyłka pisarska i sprostowane w trybie art. 105 § 1 k.p.k.

Kierując się przedstawionymi wyżej motywami Sąd Najwyższy, z mocy art. 535 § 5 k.p.k. i art. 537 § 2 k.p.k., orzekł jak w wyroku.